

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen

Regeringskansliet, Socialdepartementet

YTTRANDE ÖVER REMISS AV SLUTBETÄNKANDET ETT SMITTSKYDD FÖR FRAMTIDEN (SOU 2026:25)

Region Västmanland har fått möjligheten att lämna synpunkter på remiss av slutbetänkandet Ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25).

Nedan följer Region Västmanlands synpunkter på respektive kapitel.

1. Författningsförslag

- 1.1 Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)
- 1.2 Förslag till lag om ändring i smittskyddsförordningen (2004:255)
- 1.3 Övriga lagförslag
 - Inga kommentarer. Följer av förslagen i utredningen.

2. En ny inriktning för smittskyddet

- Inga kommentarer.

3. En flexiblare ordning för klassificering av sjukdomar

- Det är rimligt att de regler som gäller för kostnadsfrihet för läkemedel avsedda för allmänfarlig sjukdom också kan gälla för andra sjukdomar.
- Region Västmanland har inga invändningar mot att smittskyddsläkarnas befogenheter vid vissa smittspårningspliktiga sjukdomar förstärks.
- Det finns absolut ett behov av att klassificeringen av sjukdomarna i smittskyddslagen ses över och att en löpande översyn görs i enlighet med utredningens förslag.

4. Utredningens överväganden om informationsplikt vid hiv

- Förslaget är rimligt och väl förankrat i den medicinska utvecklingen där de allra flesta personer med HIV har en välbehandlad och väl inställd sjukdom som innebär att de har så

låga virusnivåer att de inte smittar. Informationsplikten bör därför tas bort i enlighet med utredningens förslag.

5. Ändamålsenliga rättigheter och skyldigheter i praktiken

- Det är bra att reglerna kring förhållningsregler blir tydligare avseende hur länge de gäller samt hur de förmedlas etc.
- Det är tilltalande att förhållningsregler endast ges när detta är nödvändigt och där praktiska och medicinska råd inte är tillräckligt för att nå samförstånd. Region Västmanland delar utredningens uppfattning att det är en fördel att bygga på det förtroende som finns mellan läkare och patient och att de allra flesta människor inte vill skada eller smitta andra människor. Råd och stöd kommer då i de allra flesta fall tjäna sitt syfte.
- Ovanstående kommer sannolikt initialt leda till en osäkerhet hos behandlande läkare, varför en utbildningsinsats av vad förändringen innebär kommer att krävas. Ett bra underlag/vägledning kommer att krävas och bör tillhandahållas av Folkhälsomyndigheten som en utgångspunkt för smittskyddsenheternas stöd till behandlande läkare.

6. Ändamålsenliga uppgifter vid övervakning av sexuellt överförbara sjukdomar

- Det är stora patientsäkerhetsrisker förknippade med det system som idag råder eftersom det finns risk att blanda ihop patienter med samma rikskod. Sannolikt sker tillämpningen idag inte alltid på det sätt som har varit intentionen med användandet av rikskod.
- Region Västmanland delar utredningens uppfattning om att anmäla vissa sjukdomar med rikskod inte är ändamålsenlig och bör tas bort.

7. Ytterligare stärkt skydd mot omfattande smittspridning

- Det leder till en del oklarheter när ansvaret för de vårdhygieniska frågorna på nationell nivå är delat mellan Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten.
- Det är därför bra att Folkhälsomyndigheten får ett samordnande ansvar och att en särskild instruktion för detta upprättas.
- 7.3 Organisatoriska frågor som rör smittskyddsläkaren

- Det är rimligt att smittskyddsläkaren organisatoriskt ligger direkt under hälso- och sjukvårdsdirektören. En annan placering ger begränsad möjlighet att planera, organisera och leda smittskyddet i regionen enligt skrivningen i Smittskyddslagen. Det är dock inte rimligt att lagstifta om detta eftersom det inskränker det kommunala självstyret. Förslaget avstyrkes därför.

8. Förslagets förenlighet med grundläggande fri- och rättigheter och barns rättigheter

- Inga kommentarer

10. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

- Inga kommentarer

11. Förslagets konsekvenser

- Inga kommentarer

För Region Västmanland

Jonas Cederberg
Hälso- och sjukvårdsdirektör